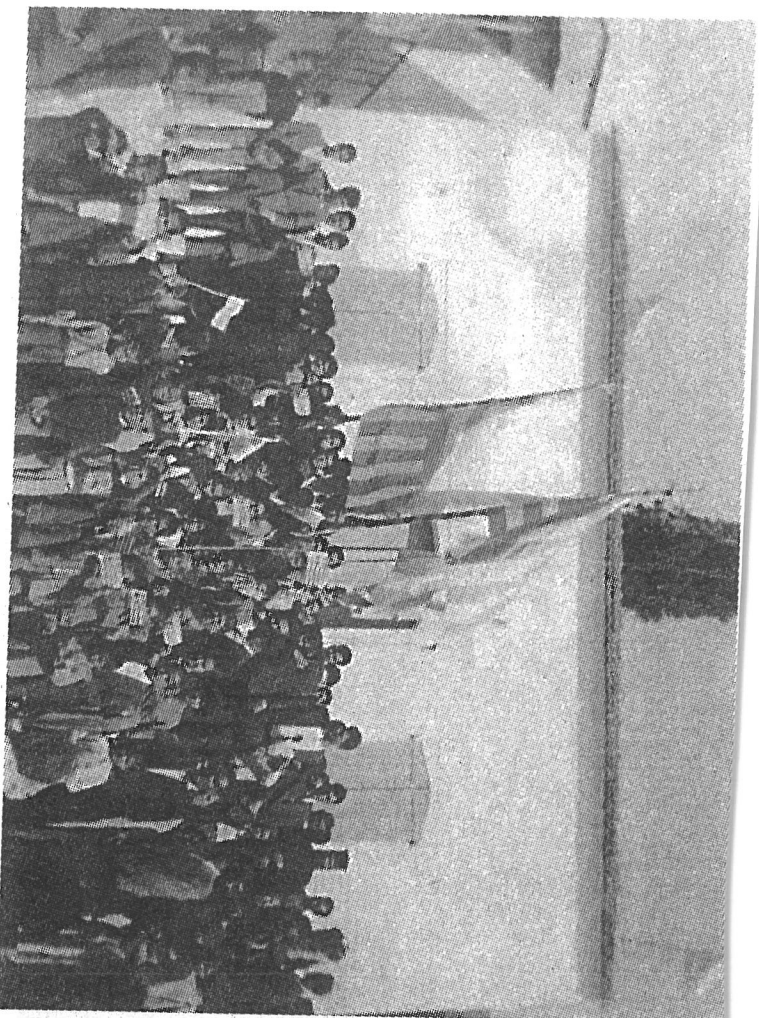
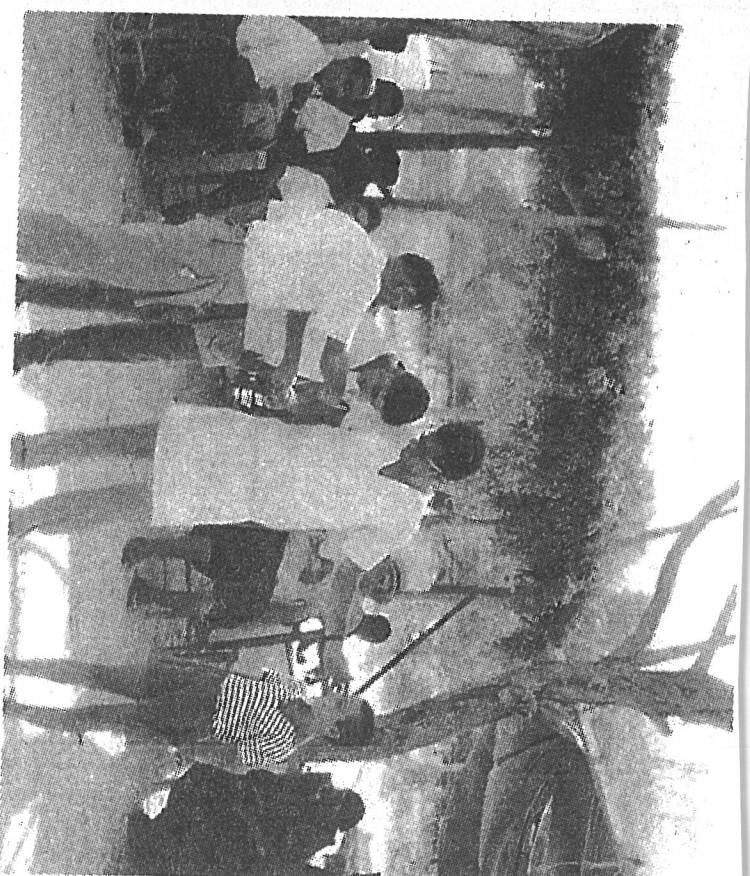

Ομαδικά οι Μανιώτες συμμετέχουν στον Απελευθερωτικό Αγώνα, 1955-1959. Και συναθροίζονται έξω από το παλιό σχολείο, για να διαδηλώσουν, όπως έκαναν πολλές φορές με τον Ανώτα. Κατά τον Άγιο Μάμα...

Σκηνή από το πανηγύρι των Μανιωτών του Αγίου Μάμα, άγιο στον οποίο είναι αφιερωμένη η ευλαβία των Μανιωτών...

Μάνδρες Αμμοχώστου

Το χωριό μας στην αεροφωλιά του Πενταδακτύλου

ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΣΙΑΚΑΛΛΗ

Μανδρίτες εργάτες στον στατό: ο Γεώργιος (Γρονιού) και ο Χ'ηΤιανής.

Μανδρίτες, στα Λούματα για την καθαρή Δευτέρα.

Απλώνεται στη νότια πλαγιά του Πενταδακτύλου, είναι χωριό της επαρχίας Αμμοχώστου, βρίσκεται στη δυτική άκρη της Καρπασίας και αγνίζει και τις νότιες παρυφές του δόσους της Καντάρας. Είναι λες κι είναι χτισμένο μες σε αεροφωλιά, ένα κομμάτι του, που υπάρχουν εκεί αεροφωλιές, όπου κουρνιάζουν πολλά και διαφορετικά πουλιά, καθώς ανθεί ηλούσια και η χλωρίδα. Σε τέτοιο υψόμετρο, ο κόλπος της Αμμοχώστου, η θάλασσα... Μάνδρες, με ωραίο περιβάλλον, μεγάλη ιστορία, όμορφους ανθρώπους, που ωστόσο ακόμα κατέκτεται.

Κι ήταν λες και ήθελε να κρυφτεί το χωριό και κτίστηκε αρχικά ο οικισμός σ' ένα μικρό σπήνωμα στη βόρεια κοιλάδα του βουνού, ώπου ξεθάρρησε και επεκτάθηκε σ' ανοικτά προς τον νότο. Άνοιξε και τις υδάτινες του φλέβες, τα πολλά ρυάκια του, τα οποία όπως ανανεώνονταν σε ποταμούς (χειμάρρους σήμερα), άφηναν μεταξύ τους χώρο για λόφους ή πλατώματα, τους τραλώνους. Το έδαφός του στα χρόνια εμφάνιζε διάφορα πετρώματα – από γύψο μέχρι αμμο και ασβεστόλιθο – και το κλίμα του χαρακτηριζόταν ως πολύ καλό, που λόγω του υπήρξαν θερμότητες από φθίον. Στο δόσος του φώλιαζαν ποικιλίες πουλιών – γύπες, αγριοπετρίδες και ακανθώτοι – μέσα στις σπηλιές του, μες στα πεύκα, τις μερανιές και τις οχονιές. Το δόσος πήρε φωτιά μες στον αγώνα της ΕΟΚΑ και στην τουρκική εισβολή.

Σπηλιές υπάρχουν και αλλού στο χωριό, όπου μέσα κρύβονταν οι βοσκοί και οι γεωργοί όταν τους έπιανε η βροχή. Μέσα σ' ένα σπήλαιο, τον «σπήλαιο του Γιαταλύνη», όπως ονομαζόταν, στην περιοχή Τζεσράν, κρυφτηκε ο Γιαταλύνης, μετά που σκότωσε έναν Τούρκο. Τούρκοι δεν ζούσαν στο χωριό, ήταν κατεξοχήν ελληνικό, μα γειτνίαζε με τρία

τούρκικα χωριά. Τούρκοι και Έλληνες γείτονες, καλές οι μεταξύ τους σχέσεις.

Κι ήταν ένας θρύλος ο πρώτος κτίτορας των Μανδρών, ο ένοδος Ρε Αλέξης. Τον οποίο οι Κύπριοι ανακήρυξαν βασιλιά, με έδρα τον Λευκόνοικο, μετά που επαναστάσαν κατά των Φράγκων, ευκαιρία που βρήκαν όταν το 1426 εισέβαλαν στην Κύπρο οι Μαμελούκοι της Αγγύπτου. Κατέτρεξαν οι Φράγκοι τον Ρε Αλέξη κι εκείνος, μετέφερε τα κοπάδια του στις Μάνδρες κι έκτισε εκεί μόντρα, βορείως του σημερινού χωριού, κοντά στην περιοχή Καλόμ, όπου υπήρχε τρεχούμενο νερό. Ονομάστηκε «Μάνδρες». Τον Ρε Αλέξη οι Φράγκοι τον κρέμασαν στις 12 Μαΐου 1427, μετά που κατέντηζαν την επιανόσταση και τον συνέλαβαν.

* «Μάνδρες Αμμοχώστου» του Ευθύμιου Μ. Ευθυμίου, 1993.

Πρώτοι και τελευταίοι

Ο Βράχος στις Μάνδρες, το Λάκκι της Βρύσης.

Στις Μάνδρες και στην πρώτη βρύση του χωριού το 1929.

ΗΤΑΝ μικρό χωριό οι Μάνδρες, το οποίο μέχρι το 1974 της τουρκικής εισβολής, δεν ξεπερνούσε τους 400 κατοίκους. Μετά τον πρώτο κάτοικο, τον Ρε Αλέξη, το χωριό κατοίκησαν κάποιες οικογένειες από διαφορετικά μέρη: οι Καλιάνες, τα Μουζουρέθκια, τα Χηρατέθκια, μετά που διώχθηκαν από τους Τούρκους από τον οικισμό Άγιος Γεώργιος του Τσεπέ, οι Χατζηπολύδες, οι Ρούσιες κ.ά. Στα 1860 ήταν τα «εφτά στήθκια», εφτά οικογενειών, που ουσιαστικά ανδριτσάν τότε το χωριό. Με την εκκένωση της γης καταμιδίστηκαν οι πρώτοι κάτοικοι, που χώρισαν τη γη, την καλλιέργησαν και την κατέστησαν εύφορη. Αποχολήθηκαν με τη γεωργία, με τα αγνέλια, φύτεψαν σιτάρι, κριθάρι, ελιές, χυρούπια. Έκτρεφαν αίγες, αγελάδες, πρόβατα. Είχαν κοινοτική Αρχή, κάμενεϊά, σχολείο, εκκλησιές. Είχαν ανθρώπους πατριώτες, οι οποίοι ως απόγονοι του θρυλικού Αλέξη, συμμετείχαν σ' όλους τους αγώνες. Στην τουρκική εισβολή μετρούν και αγνοούμενους. Τότε, που διώχθηκε και ο τελευταίος κάτοικος,

Οι λατομεύσεις κατέστρεψαν

>SOS για τη διατήρηση της φυσιογνωμίας του κατεχόμενου Πενταδάκτυλου

Του Άγγελου
Νικολάου

Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε ως παρατηρητές την καταστροφή του Πενταδάκτυλου από εκτεταμένες λατομεύσεις. Πολλοί προβαίνουν σε δηλώσεις για την καταστροφή, άλλοι αναφέρονται στους κινδύνους στη φυσιογνωμία της περιοχής από μόνιμες και μη αναστρέψιμες συνέπειες και υπάρχουν και κάποιοι που εξακολουθούν να προμηθεύονται οικοδομικά υλικά που παράγονται από τα λατομεία που καταστρέφουν την κατεχόμενη οροσειρά.

Σε εξέλιξη βρίσκεται μια προσπάθεια ενημέρωσης των Ευρωπαίων που παραχωρούν κοινοτικά κονδύλια για περιβαλλοντικά ζητήματα στα κατεχόμενα, με στόχο να τερματιστεί η τεράστια οικολογική καταστροφή που συντελείται στην οροσειρά του Πενταδάκτυλου και τα κονδύλια όπως και η διάθεσή τους να τεθούν υπό έλεγχο. Έχει αναληφθεί πρωτοβουλία για συντονισμό των δράσεων σε διάφορα επίπεδα, ενώ έχει υποδειχθεί η ανάγκη να υπάρξει ένας εθνικός σχεδιασμός. Προς το σκοπό αυτό έχει συσταθεί μια επιτροπή με φορείς και υπηρεσίες

Αύριο Δευτέρα θα συνέλθει σε σύσκεψη η βασική ομάδα που ασχολείται με την καταστροφή του Πενταδάκτυλου προκειμένου να συζητηθεί και να μελετηθεί τις επόμενες κινήσεις. Στην ομάδα αυτή μετέχουν εκπρόσωποι του υπουργείου Εξωτερικών, του Τμήματος Περιβάλλοντος, του Τμήματος Δασών, του Τμήματος Λατομείων, η Επίτροπος Περιβάλλοντος Ιωάννα Παναγιώτου και το Πανεπιστήμιο Frederick με τον πανεπιστημιακό, Κώστα Καδή. Η παράνομη δραστηριότητα μεγάλου αριθμού λατομείων-τουρκοκυπριακές πηγές κάνουν λόγο για 17 και άλλοι για 39

(Ιωάννα Παναγιώτου), έχει εξαφανιστεί από τον χάρτη δύο χαμηλότερους γειτονικούς βράχους εκατέρωθεν της κορυφής «Φονιάς».

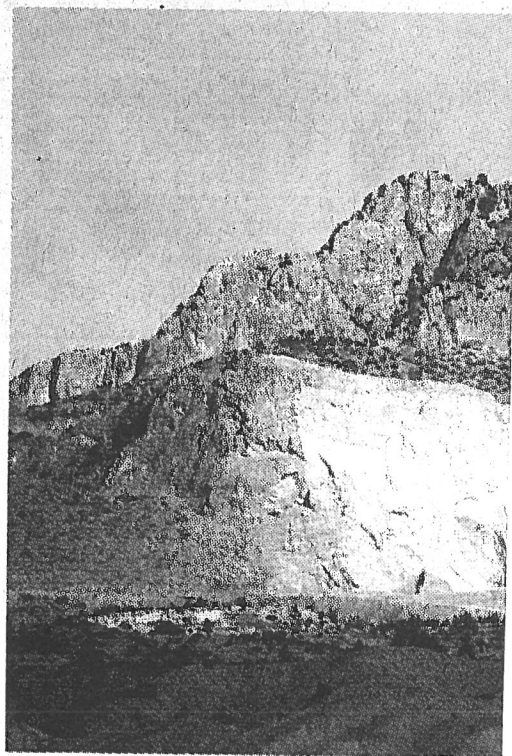
Σύμφωνα με την Επίτροπο Περιβάλλοντος, Ιωάννα Παναγιώτου, έχει παρατηρηθεί εκτεταμένη λατόμηση στην περιοχή της κορυφής «Φονιάς», η οποία καταγράφεται σε όλους τους επίσημους χάρτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Ακανθού (στη βόρεια πλευρά της οροσειράς) και Μάντρες Αμμοχώστου (στη νότια πλευρά). Η κορυφή ουσιαστικά αποτελεί ένα μεγάλο ασβεστολιθικό βράχο, ο οποίος δεσπόζει στο συγκεκριμένο σημείο της οροσειράς του Πενταδάκτυλου.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που οι εργασίες προχωρήσουν προς την κορυφή, το ανάγλυφο της περιοχής είναι τέτοιο που θα προκληθεί οριστικά και αμετάκλητα ολοκληρωτική αλλαγή της φυσιογνωμίας της και παράλληλα ανεπανόρθωτες επιπτώσεις στον οικολογικό της πλούτο και την πολιτιστική της αξία.

Όπως είπε χαρακτηριστικά «αν δεν γίνει κάτι ουσιαστικά, συντονισμένα και γρήγορα, ο Πενταδάκτυλος όχι μόνο το πέμπτο δάκτυλο θα χάσει που ήδη είναι υπό κατάρρευση, αλλά θα έχει σε λίγο τέσσερα δάκτυλα, μετά τρία, μετά δύο και μετά κανένα».

Σύμφωνα με την κ. Ιωάννα Παναγιώτου, η περιοχή στην οποία γίνονται οι λατομήσεις παρουσιάζει τεράστια οικολογική σημασία και έχει συμπεριληφθεί σε αυτές που είχαν προταθεί για ένταξη στο δίκτυο Φύση 2000.

Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του χρηματοδοτικού μέσου «LIFE – TRITEΣ ΧΩΡΕΣ», εγκρίθηκε το καλοκαίρι του 1998 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Πρόγραμμα που υπέβαλε η Κύπρος με τίτλο: «Ειδικές Περιοχές Προστασίας (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) στην Κύπρο». Βασικός σκοπός του Προγράμματος ήταν η συλλογή και επεξεργασία των πληροφοριών που απαιτούνταν,

ούτως ώστε να προταθούν οι περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας της Κύπρου, που πληρούσαν τα κριτήρια των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για ένταξη στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο «Φύση 2000».

Μια από τις περιοχές που προτάθηκαν για ένταξη στο δίκτυο ήταν και η περιοχή «Οροσειρά του Πενταδάκτυλου», η οποία περιλαμβάνει και την κορυφή «Φονιάς». Για την περιοχή της Οροσειράς του Πενταδάκτυλου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άρχισε να υλοποιεί ειδικό σχέδιο για την προστασία και ανάδειξη της φύσης και στα πλαίσια του Χρηματοδοτικού Κανονισμού (ΕΚ) 389/2006, ο οποίος στοχεύει στην επανένωση της Κύπρου προάγοντας την οικονομική ανάπτυξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Μετά από αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας, με αποφάσεις του ημερομηνίας 23/12/2009 και 7/1/2010, έδωσε τη συγκατάθεσή του για τη διάθεση κρατικής και δασικής γης για τους σκοπούς του πιο πάνω έργου.

Μετά από επίσκεψη ειδικών επιστημόνων στην περιοχή της κορυφής «Φονιάς»

τεκμηριωμένη λατομική περιβάλλει ως φιλοξεν

Συμμετέχουν στην καταγραφή

Τμήματα που προτείνονται

Κύπριοι

κανένα ο

Παράρτημα

Διατήρηση

και των

προστατευόμενων

Φυτό της

πίστεως

βάνονται

πρόσφατα, έδωσε ιδιαίτερη σημασία στην

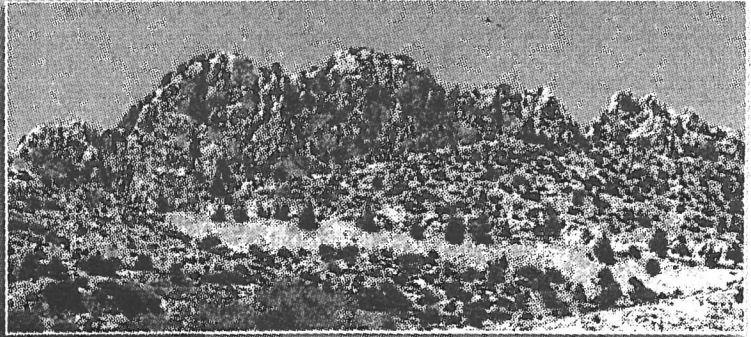
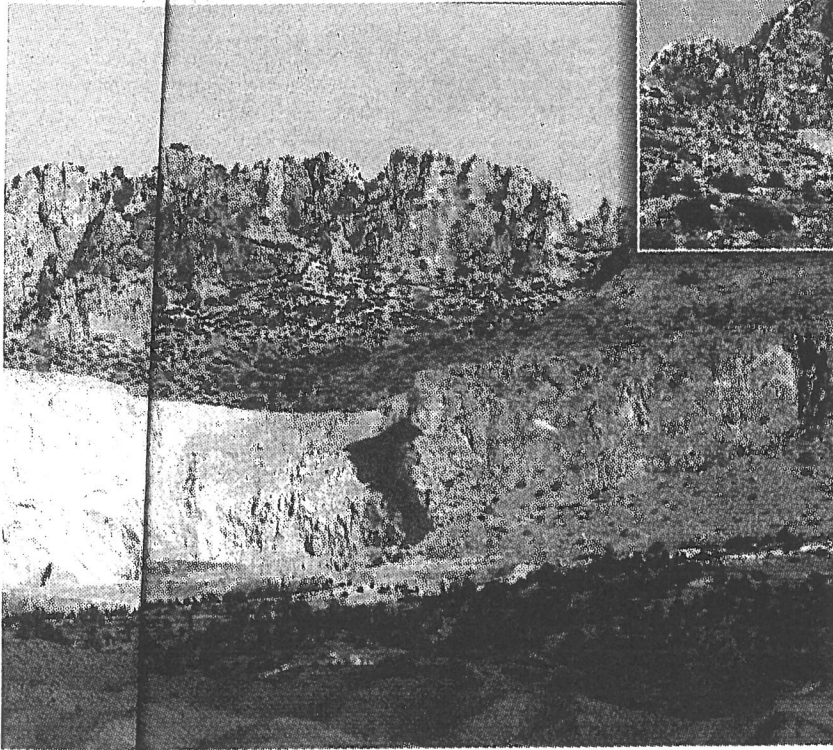
χρόνο του, ενώ ο μέσος Ευρωπαίος κάθεται πάνω

τυριού (χαλκούμεν

επίπεδο με τα σημάδια

εψς την κορυφή «Φονιάς»

ου Πενικτυλου

ΦΩΤΟ: Α. ΜΑΝΩΛΗΣ

ΜΟΕ προς ανάσχεση της περιβαλλοντικής καταστροφής

ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΑΚΑ και τουρκοκυπριακά κόμματα -σε πρόσφατη συνάντησή τους- αποφάσισαν να ξεφύγουν από τα λόγια και να ενώσουν τις δυνάμεις τους στον αγώνα για διάσωση του Πενταδάκτυλου από τις παράνομες λατομεύσεις που καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον και τη μοναδική φυσική ομορφιά του.

Τα κόμματα ενέκριναν κοινό ανακοινωθέν με το οποίο καλούν την Ευρωπαϊκή Ένωση να

διαδραματίσει πιο ενεργό ρόλο στη βάση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας προς ανάσχεση της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και την αποκατάστα-

Κοινή δράση από τα ελληνοκυπριακά και τα τουρκο- κυπριακά κόμματα

σή του. Όπως επισημαίνουν, ο αμοιβαίος σεβασμός για την κοινή φυσική κληρονομιά θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τη μετατροπή του νησιού σε ένα κοινό σπίτι ειρήνης και ευημερίας και θα διασφαλίζει τους φυσικούς πόρους και για τις επόμενες γενιές.

Τα κόμματα προτείνουν όπως η κοινή κληρονομιά του Πενταδάκτυλου με ζητούμενη την προστασία του, απασχολήσει τις δύο πλευρές στο πλαίσιο των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Την πρόταση για ένταξη αυτής της πτυχής στα ΜΟΕ κατέθεσε το ΑΚΕΛ και έγινε αποδεκτή.

έξ τεκμηριώ, εκτός από την εκτεταμένη
ης λατόμηση καταστροφή του φυσικού
ων περιβάλλοντος, η μεγάλη αξία της περιο-
χης ως της βιοποικιλότητας που
φιλοξενεί

αν Συγγεμένα στην περιοχή των λατο-
κή μήσεων της κορυφής «Φονιάς»
ία καταγράψαν:

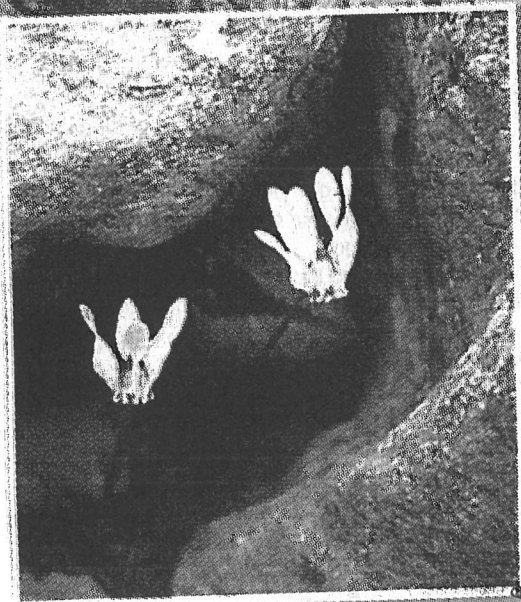
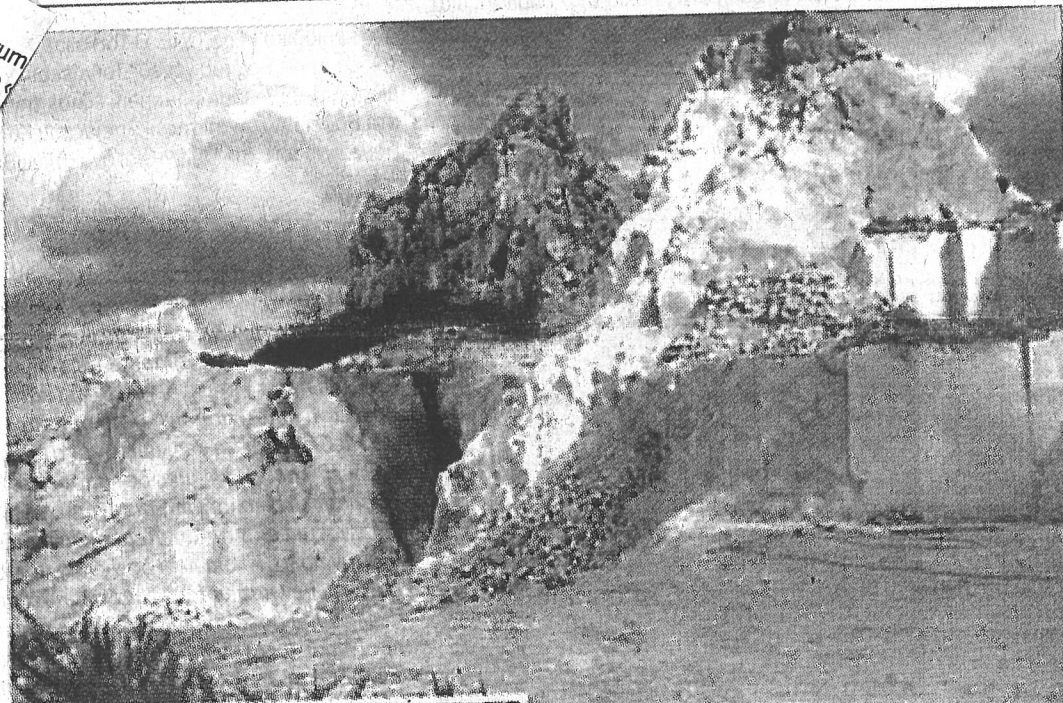
» Γε τύποι οικοτόπων του Παραρ-
α- τήματος Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, από
τε τους οποίους ο ένας αποτελεί οικότοπο
α- προτεραιότητας της ΕΕ.

Κ) > Δεξί ενδημικά φυτικά taxa της
Κύπρου τα οποία δεν εντοπίζονται
α- κανένα άλλο μέρος του κόσμου), στα
α- οποία περιλαμβάνεται ένα είδος του
α- Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ,
α- το οποίο περιλαμβάνεται επίσης στο Πα-
α- ράρτημα της Σύμβασης της Βέρνης για τη
α- Διατήρηση της Ευρωπαϊκής Άγριας Ζωής
α- και των σικκών Οικοτόπων, ως αυστηρώς
α- προσταζόμενο. Στα ενδημικά φυτά της
α- περιοχής περιλαμβάνεται επίσης το Εθνικό
α- Φυτό τμήπου Cyclamen cyprium. Εντο-
α- πίστηκαίσης αρκετά είδη που περιλαμ-
α- βάνονται παραρτήματα της Σύμβασης

για το Διεθνές Εμπόριο Απειλούμενων Ει-
δών, καθώς και στο Κόκκινο Βιβλίο της
Κυπριακής Χλωρίδας, στο οποίο περιλαμ-
βάνονται τα πιο σπάνια και απειλούμενα
φυτικά είδη της Κύπρου.

> Η ευρύτερη περιοχή χαρακτηρίζεται
από ιδιαίτερα πλούσια πανίδα, η οποία πε-
ριλαμβάνει μεταξύ άλλων τριάντα (30) είδη
του Παραρτήματος I της Οδηγίας 79/409/
ΕΟΚ και 72 άλλα μεταναστευτικά πτηνά.
Περιλαμβάνει επίσης 5 είδη θηλαστικών, 3
είδη αμφιβίων, 21 είδη πουλιών, 16 είδη
ερπετών και 117 είδη ασπόνδυλων τα οποία
προστατεύονται από διεθνείς Συμβάσεις ή
είναι ενδημικά, σπάνια ή απειλούμενα.

Η συνέχιση των λατομικών εργασιών
θα επιφέρει μόνιμες και μη αναστρέψιμες
αρνητικές συνέπειες στη φυσιογνωμία της
περιοχής καθώς και στη φυσική και πολιτι-
στική κληρονομιά της Κύπρου. Ως εκ τού-
του, σας παρακαλώ όπως προβείτε στις
δέουσες παραστάσεις προς τα αρμόδια
Ευρωπαϊκά Σώματα, ούτως ώστε να ασκη-
θούν σοβαρές πιέσεις προς το καθεστώς
των κατεχομένων για τερματισμό των λα-
τομικών εργασιών στην περιοχή.

SOS για τον Πενταδάκτυλο

Σοβαρότατος είναι ο κίνδυνος της περιβαλλοντικής καταστροφής του κατεχόμενου Πενταδάκτυλου λόγω λατομέυσεων που έχουν αφανίσει την κορυφή «Φονιάς» κάτω ακριβώς από την οροσειρά με τα πέντε δάκτυλα. Το πρόβλημα θα απασχολήσει αύριο ειδική ομάδα που ασχολείται με το ζήτημα προς καθορισμό πλάνου δράσης. Στην ομάδα εκπροσωπούνται το υπουργείο Εξωτερικών, το τμήμα Περιβάλλοντος, το τμήμα Δασών, το τμήμα Λατομείων και η Επίτροπος Περιβάλλοντος και ο πανεπιστημιακός Κ. Καδής. >>19

- >> Οι λατομέυσεις κατέστρεψαν την κορυφή «Φονιάς»
- >> Δύο χαμηλότεροι βράχοι έχουν εξαφανιστεί.
- >> Κινδυνεύουν σπάνια είδη χλωρίδας.
- >> Προσπάθεια για έλεγχο στη διάθεση ευρωπαϊκών κονδυλίων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 9.3.14

ΨΗΦΙΣΜΑ

Οἱ ὑποφαινόμενοι κάτοικοι τοῦ χωρίου Μαυδριῶν
 συνελθόντες ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ καὶ δοξολογήσαντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ συμπλη-
 ρώσει ἑκατονταετίας ἀπὸ τῆς μεγάλης ἡμῶν ἐπαναστάσεως,

ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ πατρίς ἡμῶν μόνη σχεδὸν ἐξ ὅλων τῶν
 ἑλληνικῶν χωρῶν παραμένει δούλη

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ:

- 1ον) Κηρύττομεν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὅτι ἡ θύληταις
 ἡμῶν εἶναι μία, μόνη, καὶ ἀναλλοώτως νὰ ἐνωθῶμεν μετὰ τῆς
 μητρὸς ἡμῶν Ἑλλάδος,
- 2ον) Δηλοῦμεν ὅτι αὐδεμία παροχή, οὐδεμία ὑπόσχεσις, αὐδεμία
 ἐγκόσμιος δύναμις δύναται νὰ διαλλάξῃ ἡμᾶς πρὸς οἰκονόμους
 καθεστῶς ξένον πρὸς τὴν ἐθνικὴν μας συνείδησιν καὶ τὴν θέ-
 λησιν ἡμῶν,
- 3ον) Ἐπικαλοῦμεθα τὴν μητρικὴν ἀντίληψιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν
 ὑποστήριξιν τοῦ φιλελευθέρου Ἀγγλικοῦ λαοῦ ὑπὲρ ζητήματος
 δικαιοσύνης, ἰθικῆς καὶ ἐλευθερίας,
- 4ον) Ἀναθέτομεν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου καὶ
 τοὺς Ἑλλήνας Βουλευτάς νὰ διαβιβάσωσι τὸ παρὸν ψήφισμα,
 ὅπερ ἐκδίδομεν εἰς τριπλοῦν, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Βρε-
 τανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τὴν Μητρικὴν Κυβέρνησιν τῆς
 Ἑλλάδος.

Ἐν Μαυδριῶν (Κύπρου)

τῇ 25ῃ Μαρτίου 1921.

Ὁ Ἱερεὺς

Παῦλ Ποινύβιος Ἀδάμ

Ἡ ΧΩΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κυριόπουλος Γ. Κερυφαιώτης
Κυριόπουλος Μ. Κορυμβογιάννης
Μιχαήλ Γ. Μωφογιάννης

ὁ μόνος γὰρ καμινὸς ἡ δὲ θυμὸς

Ὁ Διδάσκαλος

Γεώργιος Μιχαηλίδης

Ἡ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Εὐδύμιος Κυριόπουλος
Κυριόπουλος Μ. Κορυμβογιάννης
Γεώργιος Γωαίνου

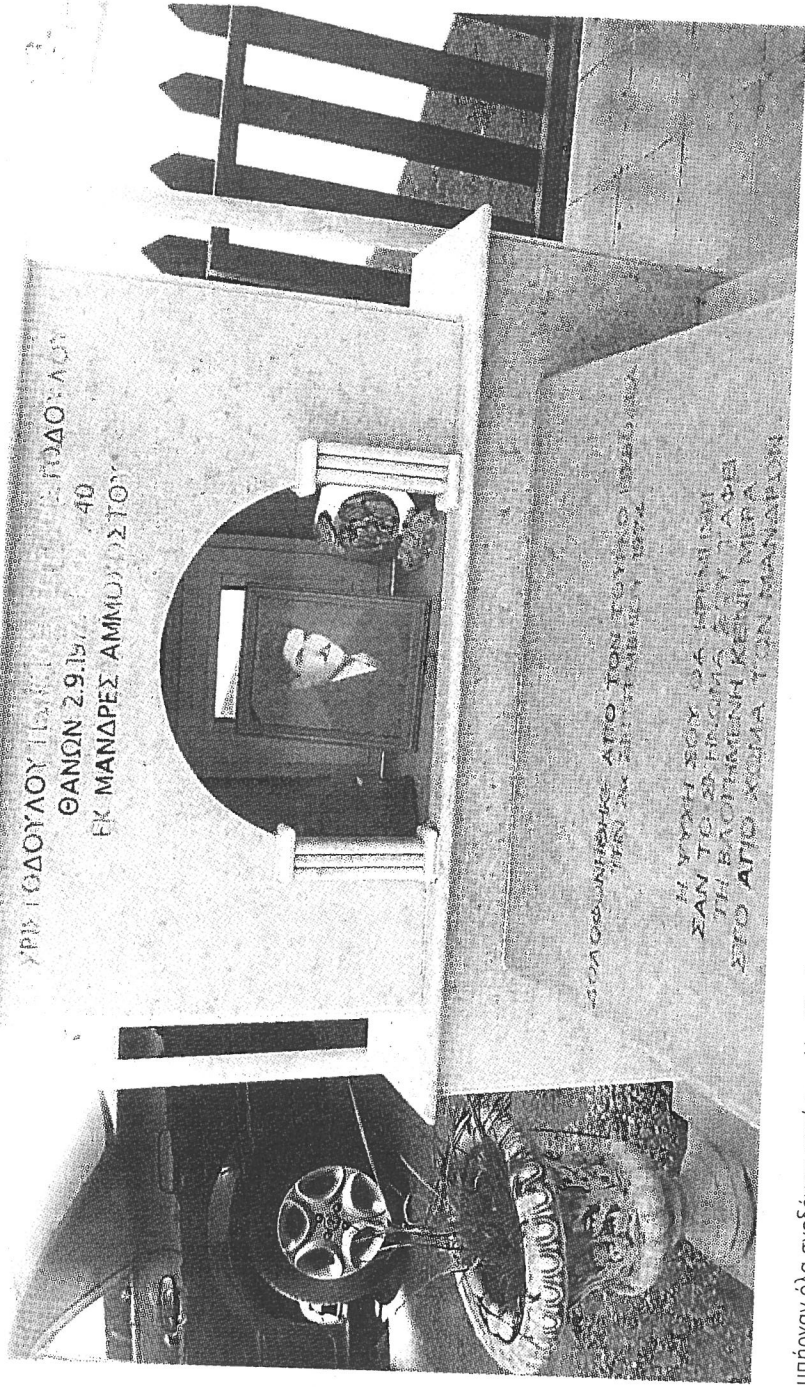
Η δολοφονία πατέρα 5 ανηλίκων

Η τραγική ιστορία του Γιώργου Χριστοδούλου από τις Μάντρες Αμμοχώστου

Του Πάμπου Βάσιλα

Εκείνος ο Αύγουστος σημάδεψε τη ζωή τους και θα φέρουν αυτά τα σημάδια ανεξίτηλα για πάντα. Ήταν ο Αύγουστος του 1974, που στιγμάτισε τις ζωές όλων των παιδιών των αγνοουμένων. Με έναν τρόπο διαφορετικό από τα παιδιά των πεσόντων. Τα παιδιά των αγνοουμένων ήταν η γενιά των Κυπριόπουλων που μεγάλωσαν με την ελπίδα ότι μια μέρα θα γυρνούσαν οι πατεράδες τους. Και σε κάποιες περιπτώσεις, οι πατεράδες και οι μανάδες τους. Και έπρεπε, δυστυχώς, να ενηλικιωθούν για να αντιληφθούν πως οι αγνοούμενοι γονείς τους δεν επρόκειτο να γυρίσουν. Για κάποια παιδιά οι γονείς όντως «γύρισαν». Αλλά μέσα σε μούρα σκουλία, με ό,τι απέμεινε σε λειψάνα και προσωπικά αντικείμενα, στα χρόνια που πέρασαν, αφού παρέμειναν θαμμένοι εκεί που τους εκτέλεσαν οι στρατιώτες του Τούρκου εισβολέα και οι Τουρκοκύπριοι μολιτσαχενί συνεργάτες τους.

Όταν «γύρισε» μετά το 1974, ήταν μέσα σε ένα κιβώτιο

υπήρχαν όλα σχεδόν τα οστά του. Η σύζυγός του τον αναγνώρισε από μια ιδιαιτερότητα στο ένα του πόδι, τη ζώνη και τις κάλτσες του. Και ήταν τότε που η οικογένεια έμαθε την πικρή αλήθεια.

ο 10χρονος τότε γιος του Χριστοδούλου, Γιάννης Γ. Χριστοδούλου, μας ανέφερε πως μετά τη σύλληψή τους στο χωριό τους από τους Τούρκους περί τα μέσα Αυγούστου 1974, ο πατέρας του και άλλοι γυναικείοι συγγενείς

Χριστοδούλου. Τα οστά τους βρέθηκαν σε ομαδικό τάφο. Όπως προέκυψε από την επιστημονική εξέταση των δεδομένων, οι πέντε δολοφονηθέντες αρχικά πυροβολήθηκαν

για να αντιληφθούν πως οι αγνοούμενοι γονείς τους δεν επρόκειτο να γυρίσουν. Για κάποια παιδιά οι γονείς όντως «γύρισαν». Αλλά μέσα σε μούρα σκούλια, με ό,τι απέμεινε σε λείψανα και προσωπικά αντικείμενα, στα χρόνια που πέρασαν, αφού παρέμειναν θαμμένοι εκεί που τους εκτέλεσαν οι στρατιώτες του Τούρκου εισβολέα και οι Τουρκοκύπριοι μολιτζίχεντι συνεννιάτες τους.

Όπως την περίπτωση του 40χρονου, πολύτεκνου οικογενειάρχη, Γιώργου Χριστοδούλου από τις Μάντρες Αμμοχώστου. Συνελήφθη από τους στρατιώτες του Αττίλα στα μέσα Αυγούστου 1974 στο χωριό του και δολοφονήθηκε στο Τζιάος στις 2 Σεπτεμβρίου του ίδιου χρόνου, μαζί με άλλους τέσσερις συγχωριανούς του. Πίσω του άφησε πέντε ορφανά, το μεγαλύτερο 12 περίπου χρόνων και το μικρότερο δύο. Η μητέρα τους, η κ. Μαργαρίτα, βασανίστηκε πολύ να τα μεγαλώσει. Πριν από δέκα χρόνια, η οικογένεια του 40χρονου οικογενειάρχη έμαθε όλη την αλήθεια και τι έγινε στο Τζιάος στις 2 Σεπτεμβρίου 1974. Ο αγαπημένος τους άνθρωπος, ο πατέρας πέντε παιδιών που μεγάλωσαν με την ελπίδα να τον σφίξουν στην αγκαλιά τους, «γύρισε». Αλλά μέσα σε ένα μαύρο σακούλι που βρισκόταν σε ένα κιβώτιο. Σε αυτό

υπήρχαν όλα σχεδόν τα οστά του. Η σύζυγός του τον αναγνώρισε από μια ιδιαιτερότητα στο ένα του πόδι, τη ζώνη και τις κλίσσες του. Και ήταν τότε που η οικογένεια έμαθε την πικρή αλήθεια.

(Αξίζει να αναφερθεί πως τα γυναικό-παιδα είχαν προλάβει να μετακινηθούν από το χωριό στις αρχές Αυγούστου, μετά από προτροπές της Εθνικής Φρουράς).

Η δολοφονία του

Μιλώντας στον «Φ» για τον πατέρα του,

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Τα παιδιά του Γιώργου Χριστοδούλου, παρά τη φτώχεια και τα βάσανα, την απουσία του, ήταν πάντα πολύ περήφανα γι' αυτόν. Τρέφουν απεριόριστη εκτίμηση προς τον Δήμο Παραλιμνίου και τους δημότες του. Κι αυτό, γιατί τους έκανε να νιώσουν εθνική περηφάνια για τον πατέρα τους. Πριν από δέκα περίπου χρόνια, όταν είχαν βρεθεί τα λείψανά του, ομόφωνα το Δημοτικό Συμβούλιο Παραλιμνίου αποφάσισε να αναλάβει τα έξοδα της κηδείας και να παραχωρήσει δωρεάν τον τάφο στην οικογένεια στο Δημοτικό Κοιμητήριο. Παρόλο που ο Γιώργος Χριστοδούλου, δεν καταγόταν από το Παραλίμι.

Το παράπονο του γιου του, Γιάννη

Η Δημοκρατία δεν τους ενημέρωσε έγκαιρα για την εκτέλεση του πατέρα τους

Η φτώχεια. Το αίσθημα πως δεν είχε χορτάσει όσο θα ήθελε. Το φαγητό της Μέρμνας Προσφύγων. Τα ρούχα από τον Ερυθρό Σταυρό. Ο πατέρας που έλειπε όταν παντρεύτηκαν. Όταν άρχισαν να βαφτίζουν τα παιδιά τους. Όταν τα παιδιά τους, τους χάρισαν παιδιά και ο παππούς έλειπε να δει τα δισέγγονα.

Τα πικρά αισθήματα των παιδιών των αγνοουμένων. Μαζί και η ανυπαρξία, επί της ουσίας, του κράτους στα σοβαρά προβλήματα αυτών των παιδιών. Ούτε μια δουλειά έστω και κλητήρα, γιατί την έπαιρναν «πάντα αυτοί που είχαν μπαμπά με μέσο», μονολογεί ο Γιάννης.

Και καταλήγει λέγοντας το παραπάνω που του δεν τους ενημέρωσε έγκαιρα η Δημοκρατία για το γεγονός ότι ο πατέρας του είχε εκτελεσθεί εν ψυχρώ και παρήλθε η περίοδος για να ενάγουν την Τουρκία.

ο 10χρονος τότε γιος του Χριστοδούλου, Γιάννης Γ. Χριστοδούλου, μας ανέφερε πως μετά τη σύλληψή τους στο χωριό τους από τους Τούρκους περί τα μέσα Αυγούστου 1974, ο πατέρας του και άλλοι χωριανοί μεταφέρθηκαν στη Ξύψου. Από εκεί, στις 2 Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με πληροφορίες που τους δόθηκαν, θα μεταφερόνταν στη Λευκωσία για να παραδοθούν στις ελεύθερες περιοχές. Ωστόσο, έξω από το Τζιάος το λεωφορείο σταμάτησε και οι Τούρκοι αποβίβασαν πέντε άντρες, εκ των οποίων ο ένας ήταν ο Γιώργος

Χριστοδούλου. Τα οστά τους βρέθηκαν σε ομαδικό τάφο. Όπως προέκυψε από την επιστημονική εξέταση των δεδομένων, οι πέντε δολοφονηθέντες αρχικά πυροβολήθηκαν πισώπλατα στη σπονδυλική στήλη και ακολούθως δέχθηκαν τη χαριστική βολή στον κρόταφο. Τάφθηκαν δεμένοι πισθάγκωνα.

Η περιπλάνηση της οικογένειας

Μετά τη φυγή από το χωριό, η Μαργαρίτα με τα πέντε μικρά παιδιά της κατέληξαν στον Λιοπέτρι και από εκεί σε ένα άθλιο σπίτι στον Τουρκομαχαλά στη Λεμεσό. Ήταν τόσο άθλιο που προτίμησαν να πάνε σε συννοικισμό αντίσκηνων έξω από τη Λεμεσό και μετά στον συννοικισμό του Αγίου Αθανασίου. Ακολουθώντας επείσχεσαν πίσω στην ελεύθερη Αμμόχωστο και στον προσφυγικό συνοικισμό Παραλιμνίου. Όταν ήταν στη Λεμεσό, ο Γιάννης θυμάται έντονα δυο περιστατικά. Μια μέρα η μητέρα του δεν είχε χρήματα για ψωμί και φαγητό. Έκλαιγε και τηλεφώνησε απελπισμένη σε έναν στενό συγγενή. Αυτός μόλις είχε πληρωθεί τον μισθό του, ήταν Παρασκευή. Πήγε και της πήρε πέντε λίρες. Πήραν ψωμί και φαγητό και σταμάτησε να κλαίει η μητέρα του.

Μια άλλη περίπτωση που θυμάται ο 54χρονος σήμερα Γιάννης ήταν όταν η μάνα του τον έδωσε αναγιωτό (θετό) σε μια εύπορη οικογένεια στη Λεμεσό. Ήταν πλούσια και τον αγαπούσαν. Μα αυτός σκεφτόταν μέρα νύχτα τη μάνα του και τα αδέρφια του. Μια μέρα σηκώθηκε και έφυγε. Πήγε και τους βρήκε.

«Ήρθα μάνα. Προτιμώ εσάς και τη φτώχεια. Την οικογένειά μου», ψέλλισε στη μάνα του. Τον έβαλε στην αγκαλιά της δακρυσμένη. «Το ένιωθα πως θα ερχόσουν», του είπε. Με κάτι λίγα χρήματα που κρατούσε πήγε και αγόρασε συκώτι. Το έψησαν και έφαγαν. Ήταν το πάρτι που γύρισε ο Γιάννης πίσω στη μάνα και τα αδέρφια του.

Το καλοκαίρι σου είναι...

ΚΑΤΗΥΝ ΜΑΡΑΒΕΡΙΑ

Συντονιστείτε & απολαύστε
περισσότερες ώρες
διαχρονικής ποιότητας

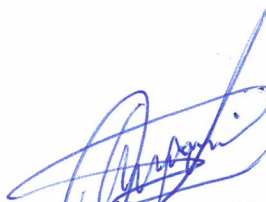
ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΣΤΟ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΟΧΝΙΟΥ ΣΤΙΣ ΜΑΝΤΡΕΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Την Κυριακή, 24.3.2019, θα τελεσθεί Αρχιερατικό Συλλείτουργο, προεξάρχοντος του Μητροπολίτου Κωνσταντίας - Αμμοχώστου π. Βασιλείου και του Επισκόπου Καρπασίας π. Χριστοφόρου, στο κατεχόμενο και ερειπωμένο ιστορικό μοναστήρι της Παναγίας του Τοχνιού, στο σκλαβωμένο χωριό Μάντρες Αμμοχώστου, στην πλαγιά του Πενταδάκτυλου.

Σας προσκαλούμε να προσευχηθείτε μαζί μας για την απελευθέρωση της Κύπρου μας από τους βάρβαρους εισβολείς και για να απολαύσετε την ομορφιά της φύσης στη μεγαλοπρέπεια της. Σ' όλους τους επισκέπτες θα προσφέρουμε πρόγευμα στην ύπαιθρο, στο προαύλιο του μοναστηριού.

Σωτήρης Χαράλαμπος
Πρόεδρος Προσφυγικού Σωματίου
«Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ» Μανδρών Αμμοχώστου

Χαράλαμπος Μοσφίλης
Πρόεδρος Κοιν. Συμβουλίου
Μανδρών Αμμοχώστου

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΥΠΟΣ 3

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1972 ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1973

(Κανονισμός 4)

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Αριθμός Μητρώου : **381**

Διὰ τοῦ παρόντος πιστοποιεῖται ὅτι τὸ κάτωθι ἀνα-
φερόμενον Σωματεῖον ἐνεγράφη δυνάμει τοῦ περὶ Σωμα-
τείων καὶ Ἰδρυμάτων Νόμου τοῦ 1972.

Ἐπωνυμία Σωματείου **"Ο Ἅγιος Μάμας"**

Μανδρών- Αρμοχόστου

Διεύθυνσις Σωματείου **Λάρνακα**

Ἐξεδόθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν **Λευκωσίᾳ** τὴν **20ήν**

τοῦ μηνὸς **Οκτωβρίου,** 19**84.**

Βασιλειάδης

Β. Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
Εφόδος Σωματείων καὶ Ἰδρυμάτων.

(Υ.Ε. 42/72/452)